

'Euskal Herria' Gizaki Libroen Herria?

EUSKALDUN zintzo orok ba da kike ezen Euskal Populuak libro behar duela izan, baina bertate hori zertan gauzatzen lizatekeen galde egin ba geniezo, agian, ez lekike onsa adierazten... Beharbada, sentimendu intimoenak hala erraiten deraukotelako arrapostua emanen leraukegu, edota gurasoenganik hori ikhasi duelakotz. Dena den, eta bi arrazoin hoik aski direnagatik ere, ba liru dike ezen bertzelako zergatiak ere eman litezkeela afer horren argitzekotz.

Zertan legoke orduan Euskal Herria independent edo libro izaite hori? Espainia bezain independent edo libro izaitea aski litzaiegeu geuri euskaldunoi? Frantzia bezain? Italiak dadukan independentia askietsiko genuke-a?

Zer lizatekeen, beraz, independent izaitea eta horrek zertarako balio lukeen argituko leraukun personarik ba hal legoke gure Herrian?

Alde batetik, baietz liru dike ezen-eta hemen euzko eta euskal alderdirik asko bait daude voturik gehienak biltzen dituztenik. Eta bertzaldetik, espainol alderdi pare bat edo, zeinek ongi bait dakite zeinen kaltegarri eta hondikozko lizatekeen Euskal Herriak bere burujabetza lortu lezan. Hala ere, azkenengo hauiek ez deraukute erraiten nori gertu ha lekikeon kaltegarri, ez-eta kondizikozko egokera nork pairatuko lukeen; baina, funtsezko arrazoiak direla bide' ez dute onharitzen ahal.

Euskal alderdietan, berriz, gauzak argiago agerten zaizkigu: Batetik, PNV, EA eta EE daduzkagu eta bertzetik HB.

Lehenengo blokeko alderdiak Euskadi independent bat nahi luketela dirudi, baina zenbait rezervaz. Bigarren blokekoek, ordea,

reservabako independentia maitheago luke, reserva vasko bat izaitea heldu gabe, noski! erran nahi bait da, euskaldunak Euskal Herrian nagusi liren nahi luketela.

Eurôpêko mugak gero eta desagertzenago ari diren mementu huntan gauzak complicatzenago ere diradé, zeren mugagabeko Euskal Herri independent bat nahi bait genuke eraiki eta gauzatu hiritar libroez osaturikoa.

Eta orai heltzen gara problêmari latz-latzenara, zeren sclavuz osaturiko herri burujaberik ez bait dago, gizaki libroez eratzen bait dira herri libroak.

Beraz, arazoa lizateke ea nola lort litezkeen gizaki libroak liren personak.

Zer othe da, bada, persona askea? Zer hultzen da Eurôpên berba horrezaz?

Bere kabuz pentsatzen dakien persona dake gizaki libroa: consequentki eta conscientki actuatzen duen persona, al'egia.

Euskal Herria Jopu Herria iruditzenago zaiku ezen ez Gizaki Askeen Herria, eta gure eginkizuna' Gizaki Libroen Herria izaitean letzake. Hortakotz, geure indarrak bildu behar ditugu libro izaiteko beldurra uxatzen dugularikan geure bitharik, ikhas dezaguntzat eta ikhas zein den libertatera garamatzen bide zuzena, hondamenditik libratzen gaituen bide artheza.

Eurôpên herri librorik ba lego, aztertu behar genduke ea zein den heiek hartu bidea, geuk ere hartatik jo dezagun, gal ez gaitzen amoreagatik.

Bere erroak ezagutzen ez dituen' ez da libro izaitean ahal, eta geure erroak ongi fincaturik dautza izaite bikhoitzean: euskaldun izaite eta eurôpêar izaitean.

Euskal izaitea' gure aiten aitek bezala gure amen amek ere utziriko aberastasunetan da-

tza: hizkuntza eta cultura propriuak edukitean.

Eurôpêar izaitea, berriz, bertzeri dagoko: graikoen pentsatzeko era gureganatzeari al'egia. Graikoen hizkuntza eta cultura gure egin behar ditugu, ez soilik eurôpêar izaitekotan, baina libro izaiteko ere.

Bi hizkuntza hoiek eta bi cultura hoiek conjugatzea da gure egitekoa herri libro bat izaitea heldu nahi ba gara, bertzenaz, bethi izanen gara bertzeren sclavu eta jopu.

Adin-majoritatera heltzen ez den herria' bethiera humeak lakoa da, nagusiek zer egiten duten beha dauden haur nîmîñoak bezalakoxea.

Heldutasun horretara ailegatu ahal izateko bertzeek egin bidea egitea egokitzen zaiku. Anglesek eta alemanoeak, aidibidez, jakin dute, ondo jakin ere, heldutasun horretara heltzen, zeren beren hizkuntza eta cultura propriuei graikal cultura xerthatzen ikhasi zutelakotz; atheak ireki zerauzkieten kanpotik zethorren elikadura on orori.

Zer-ere on bait zaie herri libroei, hura on zaiku euskaldunoi ere, zeren hain gurea, edo gureagoa, bait da, demagun, alemanaraz cantaturiko opera bat, nola gurea den txistu-kalejira bat edo bertso-saio bat, zeren euskaldunagoak bait dira Renaissanceko artistak Oteiza guztiak baino.

Hizkuntza differentetan izan dadinarren cultura bat bera darabilgulakotz eurôpêar guztiok, Graikian sorthu culturaren hedatzenak baizik ez direlakotz agerpen guzti hoik, hala litteraturan, nola musikéan, bai artean bai scientia guztietan.

JOSU LAVIN

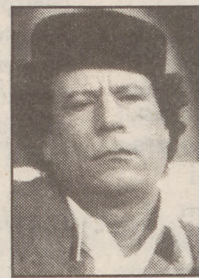
JAKINTZA BAITHA KOA

BERRIAK ZIRI

ROBERTO TONIATI
Zuzenbideko irakasle italiarra
EL MUNDO
1991-VII-20

«Nazionalismo estatala krisian dago, ez ordea, nazionalitate historikoak»

MUAMMAR EL GADDAFI
Libiako liderra
EL DIARIO VASCO
1991-VII-20

«Gehiegi pentsatu gabe hartu dut Italiako herriari zuzenean hitzegiteko posibilitatea, nire kandidatura Italiako Errepublikako lehendakartzarako iragartzeko»

MIKHAIL GORBATXOV
Soviet Batasunoko lehendakaria
ABC
1991-VII-20

«Egunen batean SESB komunista ez den buruzagi baten agintepean egongo da»

ALFREDO JAIME
Iruñeko alkatea
DIARIO DE NAVARRA
1991-VII-20

«Sinatutako paktuaren ondorioz Alderdi Popularra ez da existitzen gure komunitatean alderdi hori lez, eta beti ere, UPNren aginduetara nago»

Funtsezko aldea!

LEHENGOAN jakin nuen Belokik utzi egin duela (?)

Eusko Jaurilaritzak EGUNKARIAREN kontra egiteko gauzatu zuen taldearen burutza. Baina horrekin batera jakin nuen Txabarri jarri dutela buru; hau da, Kultur Sailaren inguruan lan zikinak egiteko presten egon den morroi leiala. Eta ikara sartu zitzaidan gorputzean, morroi horrek Kultur Sailaren inguruan lan zikinak egiteko presten egon den morroi leiala. Eta ikara sartu zitzaidan gorputzean, morroi horrek Kultur Sailaren mehatxua bete egingo duela konbentziturik nagoelako.

Beloki Gipuzkoako Aldundira joan omen da. Berria emateko moduz antza ematen du Gipuzkoako Aldundiko buru Galdosen orde, Murua edo dela. Eta ihes egin duenez

(bota ez jakina), besterik ez eta behin behingorako ipini omen da Txabarri.

Hamar urtetan ahaztuta izan duten zer bat; herri ekimena lanean hasi denean, egunkaria aurrera ateratzeko baino gehiago jendearen aurrean itxurak egiteko, arduraduna jarri zaion zer bat, ezin da egon udatxo bat ere arduradunik gabe. Miresgarrai!

Eta ipintzen den arduraduna ez da EITB-koren bat, edo komunikabideekin zerikusiduna, edo ekonomiaz zein enpresetaz ulertzen duena; ez. Lan zikinak egiten maisu den Sailburuorde bat baino.

Gobernukoek orain ere EGUNKARIAKOAK aurretik esan duten bera errepikatzen dutela loren pare, lehen bezala? Hau da, Gobernu-ko egunkaria eurek uste baino asko onartua-

goa dela; eritzi guztietako euskaldunek onartzen dutela, H.B.k eta Sozialistek barne; estilo-liburua aterako duela Irailean Euskal Telebista, Euskadi Irratia eta Haberen laguntzaz. Guzti hori egia da; gainera horretan ere maisu izan da Txabarri. Eta laster inork ez du jakingo gauza horiek nork esan zituen lehenengo, Martin Ugaldek eta Josemi Zumalabek ala Joseba Arregik eta Txabarrik.

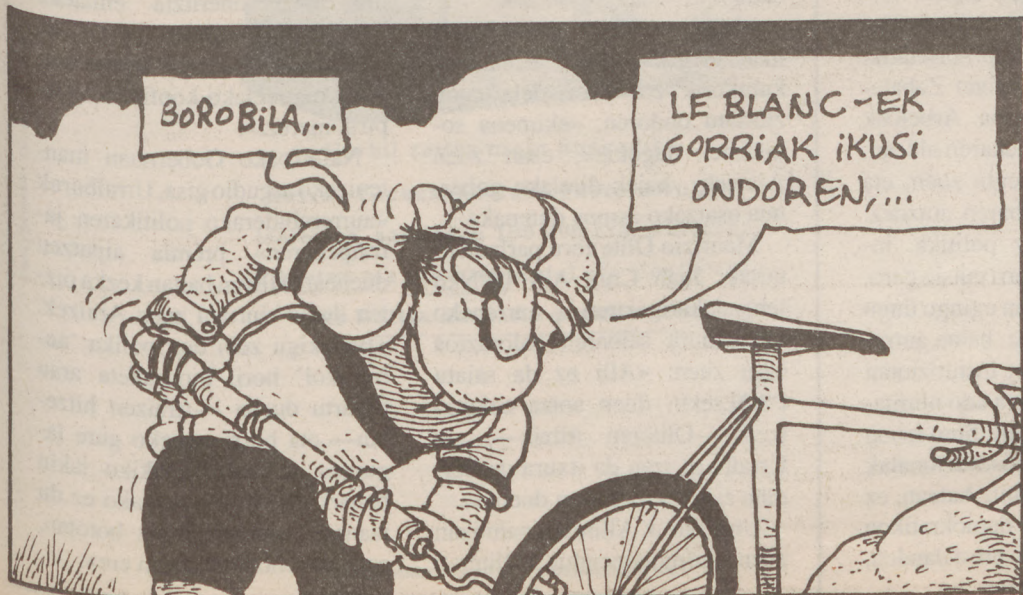
Orain ez da, bada, lehen bezala; orain ez da buru ez Beloki, ez kazetari bat, ez enpresari edo ekonomilari bat, Txabarri baino.

Funtsezko aldea.

JULEN KALZADA

ITZULTZAILEA

ZAKILIXUT

© Olariagak